

Пожежна безпека *(самостійне вивчення)*

3.3. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій

План

1. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій.
2. Відповідальність за порушення (невиконання) вимог пожежної безпеки.

1. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій.

Забезпечення пожежної безпеки — невід'ємна частина державної діяльності щодо охорони життя та здоров'я людей, національного багатства та навколишнього середовища. Відповідно до статті 4 Закону України „Про пожежну безпеку” державні органи виконавчої влади та органи самоврядування усіх рівнів в межах своєї компетенції організовують розроблення та впровадження у відповідних галузях і регіонах організаційних і науково-технічних заходів щодо запобігання пожежам та їх гасіння, забезпечення пожежної безпеки населених пунктів і об'єктів.

Згідно діючого законодавства відповідальність за утримання промислового підприємства у належному протипожежному стані покладається безпосередньо на керівника (власника).

Власники підприємств, установ та організацій, а також орендарі зобов'язані:

- розробляти комплексні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки;
- відповідно до нормативних актів з пожежної безпеки розробляти і затверджувати положення, інструкції, інші нормативні акти, що діють в межах підприємства, здійснювати постійний контроль за їх додержанням;
- забезпечувати додержання протипожежних вимог стандартів, норм, правил, а також виконання вимог приписів і постанов органів державного пожежного нагляду;
- організовувати навчання працівників правилам пожежної безпеки та пропаганду заходів щодо їх забезпечення;
- утримувати в справному стані засоби протипожежного захисту і зв'язку, пожежну техніку, обладнання та інвентар, не допускати їх використання не за призначенням;
- створювати у разі потреби відповідно до встановленого порядку підрозділи пожежної охорони та необхідну для їх функціонування матеріально-технічну базу;
- подавати на вимогу державної пожежної охорони відомості та документи про стан пожежної безпеки об'єктів і продукції, що ними виробляється;
- здійснювати заходи щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та гасіння пожеж;

- своєчасно інформувати пожежну охорону про несправність пожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання тощо;
- проводити службові розслідування випадків пожеж.

Відповідно до статті 6 Закону громадяни України, іноземні

громадяни та особи без громадянства, які перебувають на території України зобов'язані:

- виконувати правила пожежної безпеки, забезпечувати будівлі, які їм належать на праві особистої власності, первинними засобами гасіння пожеж і протипожежним інвентарем, виховувати у дітей обережність у поводженні з вогнем;

- повідомляти пожежну охорону про виникнення пожежі та вжити заходів до її ліквідації, рятування людей і майна.

Під пожежною безпекою об'єкта розуміють такий його стан, за якого виключається можливість виникнення та розвитку пожежі та впливу на людей небезпечних чинників пожежі, а також забезпечується захист матеріальних цінностей.

Основними системами комплексу заходів та засобів щодо забезпечення пожежної безпеки є: система запобігання пожежі, система протипожежного захисту та система організаційно-технічних заходів.

Організаційні заходи пожежної безпеки передбачають: організацію пожежної охорони на об'єкті, проведення навчань з питань пожежної безпеки, проведення перевірок, оглядів стану пожежної безпеки приміщень, будівель, об'єкта в цілому та ін.

До *технічних заходів* належать: суворе дотримання правил та норм, визначених чинними нормативними документами під час реконструкції приміщень, будівель та об'єктів, технічному переоснащенні виробництва, експлуатації чимоможливого переобладнанні електромереж, опалення, вентиляції, освітлення і т.д.

Заходи режимного характеру передбачають заборону куріння та застосування відкритого вогню в недозволених місцях, регламентацію пожежної безпеки під час проведення вогневих робіт тощо.

Експлуатаційні заходи охоплюють своєчасне проведення профілактичних оглядів, випробувань, ремонтів технологічного та допоміжного устаткування, а також інженерного господарства (електромереж, електроустановок, опалення, вентиляції).

2. Відповідальність за порушення (невиконання) вимог пожежної безпеки

У Кодексі України про адміністративні правопорушення є низка статей, які передбачають відповідальність за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки.

Стаття 175 «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки» передбачає, що порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, а також використання пожежної техніки та засобів пожежогасіння не за призначенням тягне за собою попередження або накладання штрафу на громадян від 0,5 до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та на посадових осіб – від двох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У статті 188-8 «Невиконання приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду» зазначається: невиконання приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду або створення перешкод для їх діяльності тягне за собою попередження або накладення штрафу на громадян від 0,5 до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та на посадових осіб – від двох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кримінальна відповідальність за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки передбачена статтею 270 Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року.

Згідно з частиною 1 цієї статті порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, якщо воно спричинило виникнення пожежі, яка заподіяла шкоди здоров'ю людей або майнову шкоду у великому розмірі, карається штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років.

Згідно з частиною 2 цієї статті те саме діяння, якщо воно спричинило загибель людей, майнову шкоду в особливо великому розмірі або інші тяжкі наслідки, карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

Таким чином, порушення вимог пожежної безпеки може полягати як у дії, так і в бездіяльності, як спричинюватися власними діями, так і виконуватися через підлеглих осіб.

Порядок дій у разі пожежі

У разі виявлення пожежі (ознак горіння) кожний громадянин зобов'язаний:

- негайно повідомити про це телефоном пожежну охорону. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- вжити (при можливості) заходів щодо евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі та збереження матеріальних цінностей;
- у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газоаварійну тощо).

Для запобігання ураження людини потрібно якнайшвидше вийти з приміщень, які горять, чи загазованих згідно плану евакуації. При цьому треба дотримуватися наступних правил:

Остерігатись високої температури, задимленості і загазованості повітря.

Перед входом до палаючого приміщення накрити голову вологим простирадлом, плащем, тканиною.

В дуже задимленому приміщенні слід плазувати, дихати – тільки через вологу тканину.

Якщо загорівся одяг – лягти на землю та збити полум'я, не бігти. На людину в палаючому одязі слід накинути пальто, плащ, тканину та щільно притиснути.